

7/8098

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.03/1689/3925
Konu : Yazılı soru önergesi

07/08/2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 04/06/2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-13467 sayılı yazı,
b) 26/06/2009 tarihli ve 1455/3263 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, İzmir Milletvekili Recai Birgün tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/8098 Esas No.lu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.03/1673/3907
Konu : Yazılı soru önergesi

07/08/2009

Sayın Recai BİRGÜN
İzmir Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/8098 Esas No.lu yazılı soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A) 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının;

1- "Kanun önünde eşitlik" kenar başlıklı 10. maddesinde,

"Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz.

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.";

2 - "Mahkemelerin bağımsızlığı" kenar başlıklı 138. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında,

"Hâkimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verirler.

Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.";

3- "Hâkimlik ve savcılık mesleği" kenar başlıklı 140. maddesinin üçüncü fıkrasında,

"Hâkim ve savcılarının nitelikleri, atanmaları, hakları ve ödevleri, aylık ve ödenekleri, meslekte ilerlemeleri, görevlerinin ve görev yerlerinin geçici veya sürekli olarak değiştirilmesi, haklarında disiplin kovuşturması açılması ve disiplin cezası verilmesi, görevleriyle ilgili veya görevleri sırasında işledikleri suçlarından dolayı soruşturma yapılması ve yargılanmalarına karar verilmesi, meslekten çıkarmayı gerektiren suçluluk veya yetersizlik halleri ve meslek içi eğitimleri ile diğer özlük işleri mahkemelerin bağımsızlığı ve hakimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenlenir.";

4- "Hakim ve savcılarının denetimi" kenar başlıklı 144. maddesinde,

"Hakim ve savcılarının görevlerini; kanun, tüzük, yönetmeliklere ve genelgelere (Hakimler için idari nitelikteki genelgelere) uygun olarak yapıp yapmadıklarını denetleme; görevlerinden dolayı veya görevleri sırasında suç işleyip işlemediklerini, hal ve eylemlerinin sıfat ve görevleri icaplarına uyup uymadığını araştırma ve gerektiğinde haklarında inceleme ve soruşturma, Adalet Bakanlığının izni ile adalet müfettişleri tarafından yapılır. Adalet Bakanı soruşturma ve inceleme işlemlerini, hakkında soruşturma ve inceleme yapılacak olandan daha kıdemli hakim veya savcı eliyle de yaptırabilir.";

B) 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun "Kişisel suçlarda soruşturma ve kovuşturma" kenar başlıklı 93. maddesinde,

"Hâkim ve savcılarının kişisel suçları hakkında soruşturma, ilgilinin yargı çevresinde bulunduğu ağır ceza mahkemesine en yakın ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet başsavcısına ve son soruşturma o yer ağır ceza mahkemesine aittir.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Adalet Bakanlığı merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarındaki hâkim ve savcılarının kişisel suçları hakkında soruşturma ve kovuşturma Ankara Cumhuriyet Başsavcısı ve ağır ceza mahkemesine aittir.";

C) 5326 sayılı Kabahatler Kanununun "İdarî yaptırım kararı verme yetkisi" kenar başlıklı 22. maddesinde,

"(1) Kabahat dolayısıyla idarî yaptırım kararı vermeye ilgili kanunda açıkça gösterilen idarî kurul, makam veya kamu görevlileri yetkilidir.

(2) Kanunda açık hüküm bulunmayan hallerde ilgili kamu kurum ve kuruluşunun en üst amiri bu konuda yetkilidir.

(3) İdarî kurul, makam veya kamu görevlileri, ancak ilgili kamu kurum ve kuruluşunun görev alanına giren yerlerde işlenen kabahatler dolayısıyla idarî yaptırım kararı vermeye yetkilidir.

(4) 4.12.2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun yer bakımından yetki kuralları kabahatler açısından da geçerlidir."

Hükümlerinin yer aldığı malûmlardır.

II- İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğünün 25/02/2005 gün ve 2488-12 sayılı genelgesinde; trafik kurallarını ihlal eden sürücülerin tespit edilerek sürücünün yüzüne karşı yaptıkları işlemlerde trafik kuralını ihlal edenin hâkim veya savcı olması durumunda, trafik suç veya ceza tutanağı düzenlenemeyeceği belirtilmiş, bunun yerine maddi olayı tespit eden ve kuralı ihlal eden kişinin adı, soyadı, unvanı, görev yeri, ihlal edilen kural ve ihlale ilişkin diğer bilgiler ile ilgili aracın tescil plakası belirtilmek suretiyle görevlilerin imzasını taşıyan ve ekte örneği bulunan tespit tutanağının tutulması, tutanağa hâkim ve savcının imzasının alınmaması, düzenlenecek tespit tutanaklarının ilgilinin bağlı olduğu birime gönderilmesi istenilmiş, aynı hususların, TBMM üyeleri için Valilikler aracılığıyla TBMM Başkanlığına, diplomatik muafiyeti olan kişiler için de yine aynı kanalla Dışişleri Bakanlığına intikal ettirilmesi gerektiği açıklanmıştır. Konuya ilişkin Yargıtay 7.Ceza Dairesi, 27.12.2006 gün, 2006/8251 esas ve 2006/19753 sayılı kararında, hâkim ve Cumhuriyet savcılarının 2918 sayılı Kanun'a aykırılık teşkil eden eylemlerinin 2802 sayılı Kanun'un 93. maddesi kapsamında kişisel suç olduğunu, bu nedenle ilgili zabitanın yalnızca tespit tutanağı düzenleyebileceğini belirtmiştir. Yargıtay Başkanlığı 14.03.2007 tarihli basın açıklaması ile de yukarıda hususlara değinmiş ve sonuç olarak açıklanan hususun "yargı teminatının" sağlanmasının ön şartı olduğu, hâkimlere ve Cumhuriyet savcılarına yaptırımın adli amiri oldukları merciler tarafından değil, daha üst yargı mercilerince uygulanacağı, aksi halde Anayasa'da yer alan hâkim teminatının zedeleneceği görüşünü savunmuştur.

Bu nedenlerle, hâkim ve savcılara trafik suçları ile ilgili herhangi bir ayrıcalık tanınması söz konusu değildir.

III- Soru önergesinde adı geçen Cumhuriyet Savcısı hakkında işlem başlatıldığı, muhakkik görevlendirildiği ve dosyasının derdest olduğu,

Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden anlaşılmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan